

Pensjonistforbundets notat til kommunal- og forvaltningskomiteens høring

Kommuneøkonomi (KMD, kap. 2.4.6/3.1, frie inntekter kommunene)

Pensjonistforbundet mener det er for stor avstand mellom oppgavene kommunene er pålagt å utføre og de statlige overføringene som skal finansiere dem. Kommunene må tilføres mer penger og ikke fratas muligheten til å kreve inn lokale skatter.

Regjeringen foreslår en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2020 på knapt 3,2 mrd. kroner, hvorav realveksten i frie inntekter anslås til 1,3 mrd. kroner. Det tilsvarer en realvekstøkning på kun 0,3 prosent. Alt går til kommunene, fylkene får nullvekst.

Veksten i kommunens frie inntekter (1,3 mrd. kroner) reduseres til kun 0,3 mrd. kroner når man trekker fra merkostnader knyttet til demografi (0,9 mrd.) og nye satsinger/oppgaver (550 millioner kroner), og deretter legger til en forventet reduksjon i pensjonskostnadene på 450 mill. kroner.

Kommunesektorens handlingsrom øker derfor kun med 300 mill. kroner i 2020, dvs. mindre enn en million kroner per kommune. Regjeringen opprettholder dermed et svært stramt økonomisk handlingsrom, der kommunene påføres stadig flere og mer krevende oppgaver, uten at den statlige finansieringen øker tilsvarende.

Samtidig begrenser den kommunenes muligheter til selv å innkreve eiendomsskatt. Maksimal eiendomsskattesats for bolig og fritidsbolig går ned fra sju til fem promille, og regjeringen tar sikte på en ytterligere reduksjon i 2021, fra fem til fire promille. Det betyr at i 2020 får 63 kommuner lavere inntekter (de med skatt over 5 promille), og i 2021 vil ytterligere 101 kommuner bli berørt (de som i dag har skatter mellom 4 og 5 promille).

En for stram kommuneøkonomi vil redusere omfanget og kvaliteten på tjenestene, samt begrense kommunenes mulighet til å gjennomføre større statlige satsinger som f.eks. *Leve hele livet*. Pensjonistforbundet mener kommuneøkonomien må styrkes betraktelig. Det kan gjøres ved å benytte noe av det økonomiske mulighetsrommet innenfor handlingsregelen.

Frivilligsentraler (KMD, kap. 571, post 60)

Pensjonistforbundet mener at bevilgninger til frivilligsentralene bør økes og øremerkes.

Det er i alt 462 frivilligsentraler i Norge. De er fordelt på 352 kommuner, organiserer over 50 000 frivillige og utvikler og gjennomfører lokale løsninger på nasjonale utfordringer.

Ansvar for tilskuddet til frivilligsentraler er fra 2017 overført til kommunene. I en overgangsordning til og med 2020 er tilskuddene fordelt med særskilt fordeling på KMDs budsjett. F.o.m. 2021 innlemmes tilskuddet i rammetilskuddet etter ordinære kriterier (innbyggertilskudd). Dette vil ifølge Norges Frivilligsentraler medføre kutt i frivilligheten i over halvparten av norske kommuner, og vil særlig gå utover de minste kommunene.

For 2020 foreslås det en bevilgning på 200 mill. kroner. Det er 13 mill. kroner mer enn bevilgningen i 2019 og innebærer i snitt en økning på i om lag 28 000 kroner per frivilligsentral, dvs. i overkant av kun 500 kroner mer per uke.

Dette er ikke tilstrekkelig for at frivilligsentralene skal kunne løse viktige oppgaver og større satsninger som *Leve hele livet*. Manglende satsning på frivillig sektor medfører økte kostnader for offentlig sektor. Derfor er det god samfunnsøkonomi investere i frivilligsentralene.

Den kulturelle spaserstokken (KMD, kap. 722, fylkeskommunalt rammetilskudd)

Pensjonistforbundet krever primært at Den kulturelle spaserstokken tilbakeføres til Kulturdepartementet og blir et øremerket tilskudd. Sekundært at ordningen synliggjøres bedre i Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

Den kulturelle spaserstokken er et av Pensjonistforbundets hjertebarn. Den har vært et nasjonalt tilbud siden 2007. Opprinnelig var den et spleiselag mellom Helse- og omsorgsdepartementet og Kulturdepartementet. I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2015 ble den foreslått nedlagt, men ble heldigvis reddet i budsjettforhandlingene. Siden har den vært en del av rammetilskuddet til fylkeskommunene.

Dette har medført at det er vanskelig å finne igjen ordningen og se hvilken sum som foreslås bevilget. Den er ikke omtalt i KMDs budsjett. Videre står fylkeskommunene helt fritt til selv å vurdere hvordan de administrerer ordningen, uten krav om rapportering til departementet.

Det er en åpenbar fare for at en ordning som ikke synes i budsjettene og som ikke er omfattet av rapporteringsplikter, verken prioriteres av bevilgende og utførende myndigheter, eller blir tilstrekkelig kjent og benyttet av brukerne. Tidligere bevilgninger har vært på om lag 30 millioner kroner per år. Pensjonistforbundet har tidligere vist til behov og etterspørsel og krevd at bevilgningen burde være på minst 45 millioner kroner per år.

Heis og tilstandsvurdering (KMD, kap. 581, post 79)

Pensjonistforbundet stiller seg bak NBBLs krav om at tilskuddet til etterinstallering av heis og tilstandsvurdering må revitaliseres og brukes som et aktivt virkemiddel for tilgjengeliggjøring av boligmassen.

Det er behov for 4 mrd. i tilskuddsmidler, og vi støtter forslaget om å fordele disse midlene over en 15-års periode med i overkant av 260 millioner pr år. Tilgjengeliggjøring av boligmassen vil på sikt føre til mindre press på sykehjemsplasser og omsorgsboliger og vil være svært besparende i helsebudsjettene. 680.000 personer bor i dag i leiligheter i 2. etasje eller høyere i bygg uten heis. Av disse er 12 prosent over 80 år.

Etablering og tilpasning av bolig (KMD, kap. 581, post 75)

Pensjonistforbundet vil igjen påpeke at det å flytte disse midlene ut av Husbanken og over til kommunene vil få svært uheldige konsekvenser.

Dette er allerede et underprioritert og underkommunisert tilskudd, men likevel et tilskudd som har stor betydning for tilgjengelighet i samfunnet. I dag er tilskuddet svært lavt i forhold til tilpansningsbehovet i boligmassen i tillegg er det svært få som har kjennskap til at man kan få hjelp til utbedring av dårlig tilrettelagte boliger. Vi frykter at denne muligheten nå vil forsvinne helt med en ansvarsflytting og at det vil bidra til økt ulikhet mellom kommunene. Vi ber om at komiteen i sine merknader reverserer forslaget om flytting av midler og at tilskuddet forblir en øremerket post hos Husbanken.